

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die nona, Consideratio secunda De obligationibus Ecclesiastici ùt Curati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

Consideratio XVIII.

Pro die IX. secunda.

De officio Sacerdotis, cui cura animarum incumbit.

Libro primo Levitici c. 7. Sacerdoti hostiam pacificam pro peccatis populi offerenti attribuitur pectus, & armus dexter ex immolato animali. Ejusmodi Sacerdoti jam tunc onus curandi & procurandi salutem animarum incubuisse credendum est, quippe qui constitutus erat ad immolandum pro *delicto populi*. Sed qua de causa ipsi in partem deputatur pectus & armus dexter victimæ immolatæ? Audi claram symboli explanationem. Sacerdoti curam animarum gerenti necessarium est pectus generosum, animus intrepidus, ad corrigendos, & admonendos errantes, cujuscunque tandem sphaeræ sint, suaviter quidem, sed simul fortiter, nec humerus desit, & quidem dexter ad dextrè, & ritè, ad majorem nempe DEI gloriam perferendos labores, & dolores in procuranda salute animarum necessariò exantlandos; accedat & manus humeris connexa, ad operandum, nullis unquam

quam laboribus fatiganda, aut frangenda.
Enucleemus ista singillatim.

I. Villicus, ac colonus vineæ domini constitutus, excluso inerte otio, indefessas manus operi, & culturæ admoveat necesse est; secus facientibus, & torpentibus colonis à domino hujus vineæ dictum est: *quid hic statis tota die otiosi? ite in vineam meam.* Matth. c. 20. Admonitio, & reprehensio hæc justissima omnes illos dominicæ vineæ, id est animarum cultores, & Rectores tangit, qui detestandâ, & perversâ negligentia curas omnes impendunt sæcularibus negotiis, rebus domesticis, œconomix, corradendis divitiis, infarciendo marsupio, augendis redditibus, pecuniis, dilatandis non tantum philacteriis, sed etiam horreis, stabulis, curandis equis, bobus, ovibus, porcis, conservando indemni coacervato frumento, tritico ad ea usque tempora, quibus ob communem annonæ penuriam summô pretiô, etiam gratiæ loco divendi possit: qui conviviiis, lusui, venationi, comotationibus cum scandalo dediti, tempus sacris functionibus, parandis concionibus, excipiendis sacris confessionibus debitum & necessarium surripiunt, comburunt, & pessimè impendunt, agris, non agris assistunt, moribundos omni ope destitutos in extremo illo articulo ac momento, ex quo pendet felix vel infelix æternitas, perfidè deserunt, nec teruncio, aut obolo ex superfluis re-

L s

diti,

ditibus sæpè in pessimos usus profusis detracto pauperculos juvant, nullo solatio ne spiritali quidem aspergunt, & sæpè neglectis omnibus morientium subsidiis, & præfidiis periculossimo certamini implicitos, inermes in alterum orbem extrudi sinunt. Non uno, sed multiplici ex fonte profluere potest hæc abominanda pigritia.

I. Ex quadam pusillanimitate, & abjectione animi. Dices, te illis dotibus, quæ ad dicendum aptè pro concione sunt necessariæ, haud esse instructum, te illa dexteritate, & prudentiâ, quæ requiritur ad reconciliandos inter se dissidentes animos, ad stabiliendam inter inimicos pacem, ad tollenda scandala ad abolendos abusus, ad oviculas ritè pascendas, minimè præditum. Utique non illorum eris de grege, qui ad officium pastoris, ad curam animarum gerendam prorsus inepti sunt; alioquin hoc munere, quod tanti momenti est, ultra vires tuas temerè suscepto, te ultro abdicare tenereris. Noli itaque in terram otiosa defodere talenta, tibi à DEO concessa, sed negotiare: si DEUS tibi imposuit onus, DEUS etiam suppeditabit vires ad hoc ferendum necessarias. Immensa bonitas sua DEUM adigit ad ministranda media, & gratias, quibus suffultus, demandatum tibi munus ritè exequaris; arma porrigit, quibus instructus hostes, quos juberis ag-
gredi,

gredi, sternas, & susceptam expeditionem feliciter conficias: proin spem, & fiduciam omnem in illo colloca, qui te confortat. Exemplum luculentum nobis ante oculos ponunt sacræ paginæ l. 2. Paralip. c. 17. in Rege Josaphato, timidi & pusilli animi Principe: hic collocata omni in DEO, & hujus auxilio fiducia, jam magnanimus, & intrepidus, idololatriæ horrendum monstrum è regno suo non mirus fortiter, quàm feliciter exturbavit, quod prius fieri posse ne quidem somniabat: *speravit in Domino, & cum sumpsisset eor ejus audaciam, excelsa, & lucos de Juda abstulit.*

2. Oriri potest hic languor in cura animarum ex languore, & ægritudine corporis; si hæc te lecto affixum tenet, non jam tempus est laborandi, sed tolerandi, non agendi, sed patiendi fortiter. Si tamen tantum tibi virium superest, ut è lecto te proripere, domo exire, & ad aras facere possis, has virium reliquias parti saltem laborum, & functionum tui officii impendas velim, nec totum te illis subtrahas inertitorpens otio. De S. Gregorio Magno in vita legimus: *admirabilia sunt, quæ dixit, fecit, scripsit, decrevit, infirma sæpe, & ægra valetudine.* Nunquam elabi finito ex memoria, te, si partes tui officii adimplere solus non potes, obstringi ad utendum alienâ, & sociâ operâ, conducendo etiam ære proprio, &

in

in partem laborum vocando cooperatorem idoneum.

3. Inertia hujus causa esse potest propria indoles, & genius abjectus, torpens, & elumbis, laborum fugitans: sed tuum est expugnare naturam vitiosam & vincere genium, adjuvante gratia; premenda sunt Christi vestigia, cujus tu minister es; de hoc legis Joan. c. 5. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor, nunquam otiosus.* An nescis, servum pigrum, qui talentum sepelivit, nec ad lucrum exposuit, severè fuisse punitum à suo domino? servus ille utique non satisfacit suo muneri, nec meretur pactum salarium, qui quidem non furatur, qui neminem è domesticis lædit, verberat, non murmurat, non turbas, non tricas sufficit, sed tota die in angulo aliquo domus complicatis sub axilla manibus sedet, & stertit, nec digitum, nec pedem movens ad laborem; ejusmodi ens superfluum non premiari, sed è domo eliminari, non salarium sed fustuarium meretur. In quæstionem vocat S. Thomas, an liceat religiosis ex elemosynis vivere; & decidit 2. 2. q. 187. art. 4. *Si velint otiosi de elemosynis vivere, est illicitum:* & tamen religiosi nequaquam tam arcte obstringuntur ad procurandam animarum salutem, ut parochi, ex officio ad id destinati: mercedem, quam ab Ecclesia ex bonis Ecclesiasticis accipis, non mereris, fructus non facis tuos, si laborare pro Ecclesia

clesia recusas, ne pane quidem dignus teste Paulo Apostolo 1. Thessal. c. 3. *Si quis non vult operari, non manducet.*

4. Tædium, & acedia talis originem suam sumere potest ex nimia cura propriorum commodorum, & negotiorum maxime temporalium; sed quantum dedeceat, quanta sit perversitas, curam & sollicitudinem omnem, spiritualibus, & æternis animæ negotiis surripere, & caducis nugis consecrare, cuius patet; quin & spiritualibus, ac piis de se occupationibus, vitæ tuæ, quam profiteris, generi non congruentibus te & tempus totum impendere, præposterum est; non quidem salus propria negligenda est, ut procuretur aliena; deserendus tamen quandoque ad tempus est DEUS propter DEUM: error non exiguus foret parochi, si is assidue domi hæerere, & dulci animi quiete, sacrorum librorum lectioni, piis commentationibus, vel etiam orationibus intentus, frui vellet, quando ad ægros, ad moribundos procurrendum, iis assistendum, quando rudes instruendi, pusillanimes solatio erigendi, oviculæ errantes reducendæ, nosocomia visitanda sunt; si hæc præoptasset, Monachum, non parochum induere oportuisset. Agendum quidem cum DEO, procul dubio, & quidem quò frequentius, & ferventius, eò melius, præcipue de conversione, & salute proximi, animarum tuæ curæ commissarum, simul

simul tamen tui officii est, agere cum proximo, cum tuis ovis, ut à recta salutis femita non aberrant, vel ut ad eam reducantur. S. Bernardus explanans illa verba Canticorum: *meliora sunt ubera tua vino*: pluris æstimat agere, & operari in salutem animarum, quàm orare & contemplari, ita loquens: *noli nimis insistere vino contemplationis, quia meliora sunt ubera prædicationis*. Suavius tibi quidem fors accidet meditari, & contemplari, non tamen semper cibus, qui dulcior, idem etiam melior ac salubrior est.

II. Oportet parochum instructum esse robustis, & athleticis humeris, ferreo stomacho, ad fortissimè sufferendas, & concoquendas populi sui ingrattitudines, & crudissimos sæpè mores. Beneficia, quæ ipsis exhibebis, compensabunt maleficiis, maledictis, contumeliis, opprobriis, & injuriis; hæc merces tua erit ingrata nimis, & vix alia; à plebe cruditates, à tuis clientibus vilipensiones, murmura, querelæ, à majoribus oppressiones, contemptus.

Hos bolos crudissimos vix patientissimus Moyſis stomachus concoquere potuit, quos ipsi ingrattissimus, tot prodigiis enutritus, & defensus populus Israëliticus obtrusit; tantam nauseam creavit. Moyſi hominum mansuetissimo insolens cervicosi populi nausea, qua manna, cibum Angelicum, omne

omne delectamentum in se habentem, quotidie cœlô depluam aspernabatur, ad foetidam Ægypti cepas, & ollas stolidam fame anhelans, ut in has amaras querelas prorumperet: *non possum solus sustinere hunc populum, quia gravis est mihi.* Num. c. 11. Quid alud tu expectes, qui Moysis instar concreditum curæ tuæ populum ex Ægypto, ex dira peccati, & dæmonis servitute, per sterile hujus mundi desertum, in terram promissionis, fluentem lac & mel, in cœlestem patriam deducere allaboras? sed in hoc quoque Moysen imitare, ut ad Deum per orationem recurras, & siquidem hic tibi quoque, ùt olim Moyse responderit: *porta eos, sicut portare solet nutrix infantulum: ne cadas animo, suppeditabit enim tibi vires, tanto oneri portando pares.*

Cavendum est præcipuè ab impatientia, & vindictæ cupidine, nam bina hæc vitia contemptui exponunt parochum, & scandalo sunt suis subditis: non est medium aptius ad ritè regendos populos, patientiâ & mansuetudine: qui patiens est, multâ gubernatur prudentiâ; impatiens exaltat stultitiam suam Prov. c. 29. Aude, age, animos summe, cum Christo crucem porta, & honori tibi ducito ferre pondus tam nobile humeris tuis à DEO, & non ab hominibus impositum: *principatus ejus super humerum ejus.* Isa. c. 9. Si tuæ oviculæ sunt renitentes, te fugientes, lucraberis earum affectum

fectum patientiâ, & mansuetudine: nec difficile accidet, eas ad ovile reducere, si bonum Pastorem imitatus, propriis impuleris humeris. Si contra te insurgant, & conspirent, earum impetus & iras frange placido & suavi sermone. Exemplo tibi sit Gedeon, qui tumultuantis contra se tribus Benjamiticæ furorem sedavit & extinxit molli & pacato alloquio: *cum locutus esset, requievit spiritus eorum, quo rubebant contra eum.* Jud. c. 8. Si te partium studio nimis adductum putent, carpant & murmurent, adductis causis blandè illos errorem suum dedoce; sic optimus Paterfam. Evangelicus à se conductos operarios, ob mercedem murmurantes compescuit. Quidquid sit, omnibus etiam illis, qui se tibi exhibent crudos, duros & asperos, tu te semper demonstra blandum, suavem & humanum.

Christus suorum ministrorum characteristicam esse voluit virtutem, mansuetudinis & patientiæ, sic enim præcipit: *discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Matth. c. 11. Cùm Joannes & Jacobus, ad ultiscendam Christo à Samaritanis illam injuriam, ab ultore cælo in reorum capita provocarent fulmina, & tonitrua, hic igneus Apostolorum, & importunus zelus non laudem, sed vituperationem à mansuetissimo redemptore retulit: *nescitis, cuius spiritus estis.* Luc. c. 9. Quid aliud egit & dixit idem benignus.

nignissimus Redemptor, cum Petrus in horto Gethsemani fervore præpropere gladium strinxit ad repellendos adventantium Christi hostium insultus: *mitte gladium tuum in vaginam.* Joan. c. 18. Spiritus iracundiæ, spiritus vindictæ, spiritus impatientiæ, non est, & nunquam fuit spiritus Christi, qui teste Augustino, *venit mira facere, & mala pati*: spiritu mansuetudinis, & patientiæ duce, mira operaberis in convertendis animis, & reducendis in salutis viam peccatoribus. Juvenis ille, viduæ Sareptanæ filius, qui baculo Giezi ad vitam à mortuis revocari non potuit, mox ad hanc rediit, quàmprimum Elisæus in compendium quodammodo viri contractus sua membra membris pueri commensurans, puero incumbere, eumque blandè fovere cœpit.

III. Non tamen tam ignava, & elumbi mansuetudine parochum torpere convenit, ut non suò locò ac tempore, quando, & ubi opus est, intrepidè increpare, & punire vitia audeat. Providi Numinis dispositione evenit, ut intermixta frumento zizania simul crescant, & adolescant, ut in sua, licèt sancta Ecclesia, vivant mali cum bonis, justi cum peccatoribus: sic statim à primordiis Ecclesiæ permisit in omni hominum, etiam probissimorum genere, & classe tragicos casus, & funestos lapsus: in sacro Apostolorum

M.

Colle-

Collegio scædè cecidit Judas, inter Diaconos, Nicolaus; inter discipulos, Cerinthus; inter Laicos, Simon Magus; & hoc eum in finem; ut vel nullus præsumat de suis viribus, & statu, utut sacro & sancto, in quo vivit; vel ut nemo ob miserum lapsum, vel perversitatem unius, totam illam, in qua vivit, vel vixit communitatem spernat, & condemnet.

Quomodocunque seres habeat, illud certum est, futuras in grege tuo oviculas scabiosas, fors non paucas, quæ blandis, & amore non trahantur, mollibus non sanentur; contra has igitur armandus est zelus, agendum impeterritè, cujuscunque conditionis, ac velleris quantumcunque sublimis, etiam aurei sint; frangendæ duris, quæ suavibus flecti non voluerunt, adigendæ pedo, & flagello, quæ ostensò ramò viridi trahi recusârunt. Incestuosus Herodis sequacibus, esto novus Joannes Baptista; superbis tyrannis Pharaonis æmulis, esto novus Moyses; offendicula, & scandala ponentibus instar Achabi, esto novus Elias; deceptoribus, injusto lucro inhiantibus, Giezi sociis, esto novus Elisæus; bonorum alienorum præsertim DEO, & Ecclesiæ consecratorum detentoribus, & usurpatoribus, Ananiæ & Saphiræ sequacibus, esto novus Petrus; hæreticis pertinacibus Lutherò, Calvinò &c. similibus, esto Paulus; ubi vis morbi lenia, & suavia elusit
medi-

medicamenta, procedendum est ad amara, & aspera, etiam ad urendum & secandum; paternis admonitionibus succedant iudicis reprehensiones, & comminationes; interdicitur usus Divinorum mysteriorum, sive Sacramentorum; non solvantur peccatorum, quibus innodantur, vincula; sed his obstricti relinquuntur aliquamdiu in servitute diabolica: si poena adhuc acerbior, & quæ potestatem tuam excedat, opus sit, ad fortius & altius recurre brachium. Non raro hoc efficacissimum, & ultimum est remedium, quò obstinate aberrantes ad frugem, & in viam justitiæ possint iterum revocari: *si percusseris virgâ, non morietur: percuties, & animam ejus de inferno liberabis.* Prov. c. 23.

Mature, & temporè seca & ure, dum prodest sanitati graviter ægrotantis, & periculose decumbentis, quæ unice quæritur: privato tamen commodo semper præferendum bonum publicum, & commune omnibus; summa proin pietas est, in illos sævire, qui publicis scandalis alios pervertunt, vel hæreticis, & pestiferis doctrinis imbuunt, & subvertunt: sententia hæc est S. Hieronymi Ep. 53. *non est crudelitas, crimina punire, sed pietas.* Quinimò maxima, inhumana, & barbara crudelitas foret, peccata mittere ut tota Respublica perturbetur, & pereat, ne uni vel alteri molestus sis.

M 2

Con